

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl 2006 m. konkurencijos politikos ataskaitos

COM(2007) 358 galutinis

(2008/C 162/05)

Europos Komisija, vadovaudamasi Europos bendrijos steigimo sutarties 262 straipsniu, 2007 m. birželio 25 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

2006 metų konkurencijos politikos ataskaitos

Bendrosios rinkos, gamybos ir vartojimo skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2008 m. sausio 31 d. priėmė savo nuomonę. Pranešėjas Franco Chiriaco.

442-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2008 m. vasario 13–14 d. (vasario 13 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 141 nariui balsavus už, 3 – prieš ir 5 susilaikius.

1. Paaiškinimas

1.1 Metinėje 2006 m. konkurencijos politikos ataskaitoje aprašoma, kaip pasikeitė šio sektoriaus vidaus organizavimas ir Komisijos darbo metodai. Ji įrodo, kaip Komisija, siekdama Lisabonos tikslų, užtikrina nuoseklų Europos ekonominių valdymą.

2. Priemonės

2.1 Kova su monopolijomis⁽¹⁾– EB sutarties 81 ir 82 straipsniai⁽²⁾

2.1.1 Komisija mano, kad baudos yra labai svarbios siekiant atgrasyti bendroves nuo konkurencijos taisyklių pažeidimų. Buvo nustatyta nauja **atleidimo nuo baudų ir baudų sumažinimo** kartelių bylose **ribinė vertė**.

Pagal naujas gaires bazinis baudos dydis kiekvienam pažeidėjui priklausys nuo jo su pažeidimu susijusio produkto metinių pardavimų pajamų procentinio dydžio (iki 30 proc.) ir bus padaugintas iš metų, kuriuos įmonė dalyvavo darant pažeidimą, skaičiaus (esant pakartotiniams pažeidimams bauda gali būti padidinta iki 100 proc.).

2.1.2 Siekiant veiksmingesnių kontrolės procedūrų buvo priimta **Žalioji knyga dėl ieškinių dėl žalos, patirtos pažeidus EB antimonopolines taisykles**, kaip išdėstyta EB sutarties 81 ir 82 straipsniuose. Žalioji knyga Europoje sukėlė plačias diskusijas ir sulaukė beveik 150 pastabų iš valstybių narių vyriausybių, konkurencijos tarnybų, pramonės subjektų, vartotojų organizacijų, advokatų ir akademinės visuomenės.

(1) Šie Komisijos sprendimai yra apskūsti Europos Bendrijų Teisingumo Teismui. Išskyrus *De Beers* bylą, kurioje Teisingumo Teismas anuliuo Komisijos sprendimą, dar nepriimtas nė vienas galutinis teismo sprendimas: Bylos COMP/38.638 *Sintetinis kaučiukas* (BR/ESBR) Komisijos sprendimas, 2006 11 29; Bylos COMP/39.234 *Priemoka už lydinį* (naujas sprendimas) Komisijos sprendimas, 2006 12 20; Bylos COMP/38.907 *Plieno sijelės* (naujas sprendimas) Komisijos sprendimas, 2006 11 08; Bylos COMP/38.121 *Jungtys* Komisijos sprendimas, 2006 09 20; Bylos COMP/38.456 *Bitumas – Nyderlandai* Komisijos sprendimas, 2006 09 13; Bylos COMP/38.645 *Metakrilatai* Komisijos sprendimas, 2006 05 31; Bylos COMP/38.620 *Vandenilio peroksidas ir perboratas*, Komisijos sprendimas, 2006 05 03; Byla COMP/38.113 *Prokent/Tomra*; Byla COMP/38.348 *Repsol CPP*, Komisijos sprendimas, 2006 04 12; Bylos COMP/38.381 *De Beers* Komisijos sprendimas, 2006 02 22.

(2) OL C 321 E, 2006 12 29.

Po išsamių diskusijų EESRK savo nuomonėje dėl žaliosios knygos⁽³⁾ taip pat palankiai įvertino Komisijos iniciatyvą.

2.1.3 Taikydama priemones prieš **kartelius** Komisija priėmė **septynis galutinius sprendimus** 41 įmonei skirti pinigines baudas, kurių bendra suma siekia 1 846 mln. EUR (2005 m. 33 įmonėms buvo skirtos piniginių baudos, kurių bendra suma 683 mln. EUR).

2.2 Susijungimų kontrolė⁽⁴⁾

2.2.1 Pasitelkusi viešas konsultacijas Komisija parengė geresnes **gaires dėl jurisdikcijos klausimų**⁽⁵⁾, kurie gali kilti atliekant susijungimų kontrolę vadovaujantis susijungimų reglamentu⁽⁶⁾.

Naujas pranešimas, kurį buvo planuojama priimti 2007 m., pakeis esamus šios srities pranešimus.

2.2.2 Pradėjus taikyti pirmiau minėtas taisykles, **susijungimų, apie kuriuos buvo pranešta Komisijai**, skaičius 2006 m. išaugo iki 356. Iš viso Komisija priėmė 352 galutinius sprendimus, 207 iš jų buvo priimti supaprastinta tvarka.

2.3 Valstybės pagalbos kontrolė

2.3.1 Komisija supaprastino **regioninės pagalbos** patvirtinimą priimdama **Bendrosios išimties reglamentą dėl regioninės investicinės pagalbos**⁽⁷⁾, **Bendrijos valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, taikomajai veiklai ir naujovių diegimui** patvirtinimą priimdama naują tokios pagalbos sistemą⁽⁸⁾, **tiesioginės pagalbos investicijoms į mažąsias ir vidutines įmones skatinti** supaprastindama sąlygas MVĮ gauti finansavimą⁽⁹⁾, taip pat **pagalbos aplinkos apsaugos srityje** patvirtinimą.

(3) INT/306. EESRK nuomonę galima rasti internete:

http://eescopinions.eesc.europa.eu/EESCopinionDocument.aspx?identifier=ces\int\int306\ces1349-2006_ac.doc&language=LT

(4) Tik šis Komisijos sprendimas buvo apskūstas Europos Bendrijų Teisingumo Teismui: Byla COMP/M 3796 *Omya/J.M. Huber PCC*.

(5) Šias gaires galima rasti internete: http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/legislation/jn_en.pdf

(6) Reglamentas (EB) Nr. 139/2004.

(7) Reglamentas (EB) Nr. 1628/2006.

(8) OL C 323, 2006 12 30, p. 1.

(9) OL C 194, 2006 8 18, p. 2.

Galiausiai Komisija priėmė **naują de minimis reglamentą** ⁽¹⁰⁾, pagal kurį, per trejus fiskalinius metus suteikta pagalba, kurios suma neviršija 200 000 EUR ⁽¹¹⁾, nelaikoma valstybės pagalba.

2.3.2 Taikant minėtas taisykles, 2006 m. Komisija išnagrinėjo 921 atvejį, kai buvo suteikta valstybės pagalba. Tai 36 proc. daugiau nei 2005 metais. Komisija priėmė 710 galutinių sprendimų. Daugelyje bylų (91 proc. visų sprendimų) Komisija, neatlikdama oficialaus tyrimo procedūros, patvirtino pagalbą, kadangi ji atitiko laisvosios konkurencijos taisykles.

2.3.3 Be to, Komisija nors ir nusprendė, kad **pagalba mokymui** yra naudinga bendram Europos interesui, tačiau griežtai įvertino **pagalbą**, skirtą sunkumus patiriančioms įmonėms **sanuoti ir restruktūrizuoti**, kuri laikoma teisėta tik tais atvejais, kai buvo įvykdytos griežtos sąlygos ⁽¹²⁾.

3. Sektoriaus pokyčiai

3.1 Energetika

3.1.1 **Galutinėje sektoriaus tyrimo ataskaitoje**, kurią Komisija priėmė 2007 m. sausio 10 d. ⁽¹³⁾, apžvelgiama padėtis Europoje, kuriai būdingas nuolatinis didmeninių dujų ir elektros kainų kilimas, o vartotojų pasirinkimo galimybės yra ribotos, nes yra kliūčių patekti į rinką.

3.1.2 Komisija atliko keletą **antimonopolinių tyrimų**, susijusių su tinklo ir sandėliavimo pajėgumų slėpimu, ilgalaikiu pajėgumų rezervavimu, rinkos pasidalijimu ir ilgalaikiais didmenininkų ir (arba) mažmenininkų bei paskesnių pirkėjų susitarimais.

3.1.3 Komisija iškėlė daug bylų ir priėmė daug sprendimų energetikos bendrovių **susijungimų** srityje. Svarbiausios bylos buvo *DONG/Elsam/Energi E2* ⁽¹⁴⁾ ir *Gaz de France/Suez* ⁽¹⁵⁾.

⁽¹⁰⁾ Reglamentas (EB) Nr. 1998/2006.

⁽¹¹⁾ Suma, palyginti su pirmesniu reglamentu (Reglamentas (EB) Nr. 69/2001, OL L 10, 2001 1 13, p. 30), yra dvigubai didesnė.

⁽¹²⁾ Plg. Bylą *Nothern Rock* (IP/07/1859). Šioje byloje Komisija nusprendė, kad 2007 m. rugsėjo 14 d. Anglijos banko suteiktos likvidžios lėšos, kurioms buvo suteikta pakankama banko garantija ir numatytos palūkanos, nėra valstybės pagalba. Tačiau 2007 m. rugsėjo 17 d. Britanijos išdo suteikta garantija už indėlius ir 2007 m. spalio 9 d. patvirtintos priemonės, kurios pasinaudojus išdo garantijomis leido *Nothern Rock* gauti papildomų likvidžių lėšų, laikoma valstybės pagalba. Tokios priemonės kaip pagalba sunkioje padėtyje esančioms įmonėms gelbėti ir restruktūrizuoti gali būti leidžiamos pagal atitinkamas Bendrijos gaires. Laikantis šių gairių turi būti patvirtinta gelbėjimo pagalba kreditų arba garantijų forma ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui, tačiau bankininkystės srityje galioja tam tikros šių taisyklių išimties, leidžiančios taikyti riziką ribojančius reikalavimus, kurie šiuo atveju turėjo būti taikomi. Vadovaujantis šiomis gairėmis Didžiosios Britanijos tarnybos išpareigojo iki 2008 m. kovo 17 d. Komisijai pateikti *Nothern Rock* restruktūrizavimo planą, kuris būtų daugiau nei tik paprasta trumpalaikė gelbėjimo priemonė. Ar šis planas bus laikomas valstybės pagalba, bus nuspręsta atsižvelgiant į jo pobūdį ir laikantis restruktūrizavimo pagalbai taikomų taisyklių.

⁽¹³⁾ COM(2006) 851 galutinis

⁽¹⁴⁾ Bylos COMP/M.3868 *DONG/Elsam/Energi E2* Komisijos sprendimas, 2006 03 14.

⁽¹⁵⁾ Bylos COMP/M.4180 *Gaz de France/Suez* Komisijos sprendimas, 2006 11 14.

3.1.4 **Valstybės pagalbos kontrolės** srityje buvo išaiškinti atvejai, kai susitarimai tarp viešųjų tinklų operatorių ir gamintojų Vengrijoje ir Lenkijoje apribojo patekimą į didelę didmeninės prekybos rinkų dalį, o Italijoje dėl palankesnių elektros energijos tarifų, kuriais naudojosi keletas pramonės įmonių, buvo iškreipta konkurencija. Ne mažiau svarbus sprendimas – teikti valstybės pagalbą atsinaujinančiai energijai, taip užtikrinant, kad viešąjį finansavimą būtų galima suteikti tik išimtiniais atvejais ir pirmenybė nebūtų neteisėtai teikiama tam tikroms įmonėms arba tam tikrai veiklai.

3.2 Finansinės paslaugos

3.2.1 2005 m. Komisija pradėjo **mažmeninės bankininkystės sektoriaus tyrimą** ⁽¹⁶⁾, visų pirma tarpvalstybinės konkurencijos srityje. 2007 m. sausio 31 d. paskelbtoje galutinėje ataskaitoje buvo nurodytos šios problemos: kliūtys patekti į rinką, rinkos susiskaidymas ir aukštas mokėjimo kortelės išduodančių įstaigų ir jas įsigyančių subjektų koncentracijos lygis.

3.2.2 2007 m. sausio 24 d. Komisija paskelbė tarpinę išsamią **verslo draudimo sektoriaus tyrimo** ataskaitą.

3.2.3 Be to, Komisija – kaip ir *Talanx-Aktiengesellschaft* byloje ⁽¹⁷⁾ – leido **susijungti** daugeliui finansinių paslaugų įmonių.

3.2.4 Kontroluodama valstybės pagalbą Komisija užtikrino vienodas sąlygas finansinių paslaugų sektoriuje, ypač naujiems rinkos dalyviams ir užsienio bankams. Liuksemburgo mokesstinės pagalbos schema buvo pripažinta paslėpta subsidija kontroliuojančioms bendrovėms, todėl ji buvo panaikinta.

3.3 Elektroniniai ryšiai

3.3.1 Daugelio elektroninių ryšių paslaugų teikėjų veikla atitinka ES elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reguliavimo sistemą. Komisija rekomendavo nacionalinėms institucijoms ⁽¹⁸⁾ **18 konkrečių mažmeninių ir didmeninių produktų ir paslaugų rinkų taikyti ex-ante reguliavimą. Plačiajuosčio ryšio prieigos rinkos** rodo, kaip vienu metu taikomas su konkrečiais sektoriais susijęs *ex-ante* reguliavimas ir *ex-post* konkurencijos teisė.

3.4 Informacijos technologija

3.4.1 Komisija ir toliau užtikrino, kad konkurencija nebūtų iškreipta informacijos technologijų sektoriuje, kuriam būdinga skaitmeninis suartėjimas ir didėjanti sąveikos svarba. Šiuo požiūriu labai svarbi yra **Microsoft** byla. Kadangi ši bendrovė laiku nepateikė reikiamos informacijos, jai buvo skirta bauda.

⁽¹⁶⁾ 2005 06 13 Komisijos sprendimas (OL C 144, 2005 6 14, p. 13).

⁽¹⁷⁾ Bylos COMP/M.4055 *Talanx/Gerling* Komisijos sprendimas, 2006 04 05.

⁽¹⁸⁾ 2003 m. vasario mėn. Komisijos rekomendacija dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms taikomas *ex-ante* reguliavimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (OL L 114, 2003 5 8, p. 45). 2007 m. gruodžio 17 d. Komisija priėmė naują rekomendaciją (OL L 344, 2007 12 28, p. 65), kuri, atsižvelgiant į šias aplinkybes, susijusi tik su aštuoniomis rinkomis.

Microsoft pateiktas apeliacinis skundas dėl Komisijos sprendimo⁽¹⁹⁾ 2007 m. rugsėjo 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimu buvo atmetas⁽²⁰⁾.

3.4.2 Susijungimų kontrolės srityje Komisija leido vykdyti Nokia ir Siemens AG tinklo įrangos srities bei Alcatel ir Lucent Technologies susijungimą, padariusi išvadą, kad šie susijungimai neturės neigiamo poveikio konkurencingumui optinės tinklo įrangos ir plačiajuosčio ryšio priemonių rinkoje.

3.5 Žiniasklaida

3.5.1 Konkurencijos politikos tikslas žiniasklaidos sektoriuje – užtikrinti vienodas sąlygas tiek įvairiems komerciniams operatoriams, tiek komerciniams ir valstybės finansuojamiems operatoriams.

3.5.2 Skaitmeninio transliavimo srityje Komisija pradėjo pažeidimų nagrinėjimo procedūrą, siekdama ištirti, ar Italijos teisės aktai, reguliuojantys perėjimą prie skaitmeninio formato, riboja transliuotojus ir suteikia konkurencinių pranašumų esamiems analoginiams operatoriams, nes tai aiškiai pažeistų Konkurencijos direktyvą.

3.5.3 Be to, Komisija ne kartą ėmėsi priemonių veiksmingai konkurencijai užtikrinti **populiariausio turinio**, valstybės pagalbos priemonių **filmams ir kitiems garso bei vaizdo darbams** bei **teisių valdymo** srityse.

3.6 Transportas

3.6.1 Didžiausios šios srities problemos: kelių transporto srityje – nacionalinių pervežimų rinkų protegavimas, geležinkelių transporto srityje – žemas sąveikos lygis, jūrų transporto srityje – skaidrios priegios prie uosto paslaugų trūkumas.

3.6.2 Kelių transporto srityje Komisija toliau laikėsi savo politikos pritarti valstybės pagalbai švaresnių technologijų įsisavinimui skatinti ir valstybės pagalbai, teikiamai su viešosiomis paslaugomis susijusiems išpareigojimams vykdyti.

3.6.3 Geležinkelių transporto srityje Komisija priėmė labai svarbų sprendimą: išlaidos geležinkelių infrastruktūrai nėra valstybės pagalba, jos priskiriamos viešojo sektoriaus kompetencijai⁽²¹⁾.

3.6.4 Jūrų transporto srityje Komisija išpareigojo paskelbti konkurencijos teisės taikymo gaires, siekdama, kad perėjimas prie reguliavimo, orientuoto į neapribotą konkurenciją, būtų sklandus. Kalbant apie valstybės pagalbą jūrų transporto srityje, Komisija primygtinai pareikalavo atsakyti visų schemų nacionalinės priklausomybės išlygų, atleidžiančių laivų savininkus nuo prievolės mokėti už jūrinius socialinio draudimo įmokas.

3.6.5 Oro transporto srityje Komisija galiausiai patvirtino Reglamentą Nr. 1459/2006, pagal kurį nuo 2007 m. sausio 1 d. nebetaikoma draudimo pagal EB sutarties 81 straipsnio 1 dalį išimtis Tarptautinės oro transporto asociacijos (IATA) organizuo-

jamo keleivių vežimo tarifų konferencijų maršrutams ES teritorijoje. Taigi, taip pat numatyta panaikinti išimties taikymą dėl laiko tarpinių ir maršrutų konferencijų planavimo.

3.7 Pašto paslaugos

3.7.1 Dėl pašto sektoriuje vykstančių didelių pokyčių Komisija, viena vertus, sumažino paslaugas, kurių monopolijos teisės yra suteiktos visuotiniams paslaugų teikėjams, kita vertus, išsaugojo konkurenciją liberalizuotose pašto rinkos srityse siekiant išvengti monopolizacijos.

3.7.2 Komisija priėmė svarbų sprendimą, kad visuotinės ekonominės svarbos paslaugų kompensavimas neprieštarauja valstybės pagalbos taisyklėms tik tada, kai kompensacijos dydis neviršija su viešąja paslauga susijusio įpareigojimo sąnaudų ir jei nuolat laikomasi kitų taisyklių.

Komisija taip pat ištyrė, ar pašto operatoriai, pavyzdžiui, Prancūzijos atveju⁽²²⁾, pasinaudojo kitais pranašumais. Šioje byloje Komisija rekomendavo 2008 m. pabaigoje nutraukti neribotą valstybės garantiją, kuri Prancūzijos paštui kaip viešajai įstaigai buvo suteikta.

4. Europos konkurencijos tinklas ir nacionaliniai teismai

4.1 2006 m. buvo svarbūs metai, nes buvo konsoliduota ir patobulinta Reglamentu Nr. 1/2003 įvesta sistema. Be to, Europos konkurencijos tinklo (angl. *European Competition Network -ECN*) narių, t. y. ES valstybių narių nacionalinių konkurencijos institucijų, ir Komisijos bei nacionalinių teismų ir Komisijos bendradarbiavimas tapo dar glaudesnis.

4.2 EKT narių bendradarbiavimas pagrįstas dviem pagrindinėmis nacionalinių konkurencijos institucijų pareigomis, t. y. informuoti Komisiją, kai pradedamos naujos bylos ir būtinai prieš priimant galutinį sprendimą. Nacionalinės konkurencijos institucijos Komisijai pateikė 150 bylų tyrimų, o Komisija dėl 125 bylų šioms institucijoms pateikė savo nuomonę ar pastabas.

4.3 Konkurencijos GD generalinio direktoriaus ir atitinkamų NKI atstovų susitikimas, kuriame buvo patvirtintas atleidimo nuo baudų ir baudų sumažinimo programos modelis, parodė, koks svarbus bendradarbiavimas Europos konkurencijos tinkle. Be to, Komisija ir nacionalinės institucijos dalyvavo susitikimuose, kuriuose buvo svarstomi bendri antimonopolinės politikos klausimai, sektoriaus tyrimai arba su konkrečiais sektoriais susiję klausimai.

4.4 ES konkurencijos taisyklių taikymas ES valstybių narių teismuose

4.4.1 Vadovaujantis Reglamento Nr. 1/2003 (EB) 15 straipsnio 1 dalimi valstybių narių teisėjai gali kreiptis į Komisiją dėl jos turimos informacijos arba nuomonės. Pagal šį straipsnį valstybės narės turi Komisijai atsiųsti visų valstybių narių teismų rašytinių sprendimų kopijas.

⁽¹⁹⁾ Komisijos sprendimą galima rasti šiuo adresu: http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/cases/decisions/37792/art24_2_decision.pdf

⁽²⁰⁾ Byla T-201/04 (OL C 269, 2007 11 10, p. 45).

⁽²¹⁾ N 478/2004, 2006 06 07, (OL C 209, 2006 8 31).

⁽²²⁾ Byla E 15/2005, *Recommandation proposant l'adoption de mesures utiles concernant la garantie illimitée de l'Etat en faveur de La Poste* (dar nepaskelbta).

4.4.2 Nuolatinis teisėjų kvalifikacijos kėlimas valstybėse narėse yra labai svarbus stiprinant žinias ES konkurencijos teisės srityje. Kiekvienais metais Komisija bendrai finansuoja įvairius kvalifikacijos kėlimo projektus visose valstybėse narėse.

5. Tarptautinė veikla

5.1 Rengdamasi Rumunijos ir Bulgarijos stojimui į ES Komisija padėjo įgyvendinti konkurencijos taisykles šiose šalyse, o šiuo metu panašiai padeda Kroatijai ir Turkijai.

5.2 Komisija ir toliau plėtojo **dvišalį bendradarbiavimą** su įvairiomis konkurencijos institucijoms bei stiprino ryšius su JAV, Kanada ir Japonija. Konkurencijos GD ir toliau padėjo Kinijai ir Rusijai kurti savo konkurencijos įstatymus.

5.3 Galiausiai daugiašalio bendradarbiavimo srityje Konkurencijos GD vaidina svarbiausią vaidmenį Tarptautinio konkurencijos tinklo veikloje. Be to, šis direktoratas dalyvauja EBPO konkurencijos komiteto darbe.

6. Institucijų bendradarbiavimas

6.1 Kiekvienais metais Europos Parlamentas savo iniciatyva paskelbia ataskaitą dėl Komisijos metinės konkurencijos politikos ataskaitos. Už konkurenciją atsakingas Komisijos narys reguliariai keičiasi nuomonėmis su Taryba ir atsakingais Europos Parlamento komitetais.

6.2 Be to, reikėtų nurodyti, kad Komisija reguliariai informuoja Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetą bei Regionų komitetą apie svarbiausias iniciatyvas, o svarbiausia – dalyvauja diskusijose dėl Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto kiekvienais metais pateikiamos nuomonės dėl Komisijos metinės konkurencijos politikos ataskaitos priėmimo.

7. Išvados ir pastabos

7.1 Konkurencijos politikos ir ekonomikos vystymo politikos santykis

Konkurencijos politika, daugeliui sektorių sugrąžinusi rinkos logiką ir dinamiką, nustatydama nedaug taisyklių ir teisės aktų, iš esmės prisidėjo kuriant stiprią Europos bendrąją rinką.

7.1.1 Konkurencijos politikos vaidmuo Europos ekonomikos politikoje tampa vis svarbesnis. Praeityje tiek Komisija ⁽²³⁾, tiek ir EESRK ⁽²⁴⁾ atkreipė dėmesį į tai, kad turi būti sukurtos naujos ekonomikos politikos priemonės, kad ir konkurencijos politika, ir pramonės politika būtų siekiama stipresnės ekonominės ir socialinės sanglaudos tikslų, užimtumo užtikrinimo (sukuriant valstybės pagalbos ir perkėlimo metodų kontrolės sistemą), aplinkos apsaugos ir išsamių bei svarių mokslinių tyrimų ir vystymo programų.

Šiuo metu konkurencijos politika glaudžiai koordinuojama su kitomis politikos sritimis, pvz., bendrąja rinka ir vartotojų

⁽²³⁾ Struktūrinių pokyčių skatinimas: išsiplėtusios Europos pramonės politika, COM(2004) 274 galutinis.

⁽²⁴⁾ Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Struktūrinės kaitos skatinimo: išsiplėtusios Europos pramonės politika COM (2004) 274 galutinis, O.L. C 157, 2005 6 28.

apsauga, siekiant sukurti geriau veikiančias rinkas, kurios bus naudingos tiek vartotojams, tiek ir Europos konkurencingumui.

7.1.2 Patikslinus septynių didžiausių Europos Sąjungos valstybių narių duomenis, Komisija prognozavo, kad 2007 m. ekonomika išaugs 2,8 proc. ES ir 2,5 proc. – euro zonoje ⁽²⁵⁾. Nepaisant to, kad TVF numato augimo mažėjimą euro zonoje (nuo 2,1 iki 1,6 proc.), EESRK mano, kad dėl tvirtų ekonominių pagrindų ir palankių globalinių sąlygų ekonomika Europoje ir toliau turėtų augti.

7.1.3 EESRK mano, jog svarbu Europos Sąjungai siekti suderinto ekonomikos augimo ir kainų stabilumo, labai konkurencingos socialinės rinkos ekonomikos, skatinančios švietimą, visišką užimtumą ir socialinę pažangą, taip pat aukšto aplinkos apsaugos lygio ir aplinkos kokybės gerinimo.

7.1.4 Rinkoje, kurioje auga konkurencijos politikos svarba, ekonominiai, socialiniai ir ekologiniai rodikliai yra esminiai veiksniai, kuriais remiantis galutiniai vartotojai, o visų pirma įmonės gali išmatuoti konkurencingumą.

7.1.5 EESRK mano, kad Europos įmonių ir paslaugų konkurencingumą reikia išsaugoti sukuriant nustatytą taisyklių, grindžiamų teisingu konkurencijos politikos taikymu ir glaudžia sąsaja su prekybos politika, sistemą.

Šiuo metu ES yra labiausiai užsienio prekėms atsivėręs regionas pasaulyje. Panaikinus svarbiausius apsaugos nuo dėmpingo ir subsidijų mechanizmus be išimties nukentės visi subjektai, kurie veiklą vykdo laikydamiesi konkurencijos ir prekybos taisyklių, Bendrijos teisės nuostatų ir negaudami valstybės pagalbos.

Atsižvelgdamas į šias aplinkybes EESRK ragina Komisiją, viena vertus, dažniau pranešti PPO apie nesąžiningos tarptautinės konkurencijos atvejus ir, kita vertus, imtis veiksmų, kad į dvišalius prekybos susitarimus būtų įtraukta išlyga, įpareigojanti prekybos partnerius laikytis konkurencijos taisyklių, įskaitant veiksmingą valstybės pagalbos kontrolę.

7.2 Valstybės pagalbos kontrolė

7.2.1 EESRK palankiai vertina Komisijos strategiją parengti modernų veiksmų planą valstybės pagalbos srityje, kuris būtų grindžiamas šiais principais: tiksliau orientuota valstybės pagalba, ekonominė analizė, veiksmingos procedūros ir bendra Komisijos ir valstybių narių atsakomybė. Komitetas mano, kad teisinga Komisijos pozicija leisti teikti valstybės pagalbą technologijų perdavimo srityje, diegiant inovacijas ir daugiasektoriinei struktūrai, skirtai dideliems investiciniams projektams įgyvendinti, ir svarstyti šiuos atvejus diferencijuotai.

7.2.2 Tirdama valstybės pagalbos atvejus Komisija turėtų pripažinti teisėtomis ypatingas mokesťines sąlygas, kurias valstybės narės užtikrina savitarpio bendrovėms, pvz., kooperatyvams ir įmonėms, darančioms didelį socialinį poveikį.

⁽²⁵⁾ Žr. IP/07/1295. Daugiau informacijos galima rasti adresu: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2007/interim_forecast_1107_en.pdf

7.3 Bankai ir finansų rinka

7.3.1 EESRK palankiai vertina Komisijos priemonės, skirtas kontroliuoti bendrą akcijų nuosavybę ir finansinių produktų valdymą. Tam tikrais atvejais kredito įstaigos (sudarydamos akcininkų sutartis) buvo svarbiausios pramonės įmonių akcininkės, o tai lėmė, kad bankų suteikti kreditai akcijų pirkimui finansuoti buvo panaudoti tuose pačiuose bankuose.

7.4 Energetika

7.4.1 EESRK pabrėžia, kad energetika susijusi ne tik su rinka, bet ir su vystymusi, užimtumu ir aplinka. Šiuo metu ES susiduria su naujais pasauliniais konkurentais⁽²⁶⁾, todėl naujos rinkos struktūros dažnai turi atsižvelgti į šių jėgų pasiskirstymą.

7.4.2 EESRK mano, kad svarstant gamybos atsiejimą nuo paskirstymo dujų sektoriuje, būtina atsižvelgti į sektoriui būdingus ypatumus⁽²⁷⁾.

7.5 Informacijos įvairovė ir konkurencijos teisė

7.5.1 Žiniasklaidos srityje EESRK siūlo skirti nuostatas, specialiai numatytas informacijos įvairovei išsaugoti, nuo bendrų antimonopolinių taisyklių. Taikomos konkurencijos taisyklės yra svarbi išankstinė sąlyga žiniasklaidos įvairovei skatinti, tačiau jų nepakanka.

7.5.2 Jei nebus pripažintas šis ypatumas, gali susilpnėti konkurencijos taisyklės ir žiniasklaidos įvairovės principas.

7.6 Telekomunikacijos

7.6.1 EESRK nuomone, funkcinis telekomunikacijos tinklų atsiejimas ir šiam sektoriui skirtos Europos agentūros įsteigimas turėtų būti įvertinti kitaip nei kituose sektoriuose, kadangi investicijos į šį Europos konkurencingumui labai svarbų sektorių yra nepaprastai svarbios gerinant jo konkurencingumą, visų pirma turint galvoje technologinio vystymosi tempą.

2008 m. vasario 13 d., Briuselis

7.7 Konkurencijos teisės nuostatų taikymas ir valstybių narių teismų stiprinimas

7.7.1 Siekiant, kad konkurencijos teisės nuostatos būtų veiksmingai taikomos, būtina užtikrinti, kad valstybių narių teisėjai ir visi šioje srityje dirbantys asmenys turėtų galimybę nuolat kelti kvalifikaciją konkurencijos teisės srityje.

Šiuo požiūriu EESRK ragina Komisiją kuo skubiau priimti gaires dėl EB steigimo sutarties 82 straipsnio taikymo, visų pirma turint galvoje išstūmimo iš rinkos ir piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi praktiką.

7.7.2 EESRK palankiai vertina bendrą Komisijos pasiūlytų projektų finansavimą, tačiau mano, jog būtina imtis daugiau priemonių, vien tik 2006 m. įgyvendintų 15 kvalifikacijos kėlimo programų teisėjams iš 25 ES valstybių narių nepakanka. Taip būtų galima atremti konkurencijos politikai tenkančius iššūkius ir išspręsti problemas, susijusias su Komisijos, įmonių, asociacijų ir vartotojų santykiais.

7.7.3 Visai neseniai EESRK ir Komisijos santykiai buvo dar labiau išplėtoti, 2007 m. gegužės 30–31 d.⁽²⁸⁾ vykusioje Komiteto plenarinėje sesijoje buvo pasirašytas 2005 m. lapkričio mėn. Bendradarbiavimo protokolo priedas. Pasirašęs šį susitarimą, EESRK kaip dialogo su piliečiais partneris, užimantis ypatingą poziciją, tampa svarbiausiu komunikacinės veiklos dalyviu.

7.7.4 EESRK ragina Komisiją ir Europos Parlamentą taip plėtoti institucijų bendradarbiavimą, kad Bendrijos teisė ir valstybių narių nacionalinė teisė derėtų tarpusavyje.

Komitetas pritaria naujosios sutarties (Lisabonos sutarties) procesui, kuria siekiama supaprastinti teisinę sistemą ir atsižvelgti į Europos Sąjungos, kurią sudaro 27 valstybės narės, poreikius, kadangi ES gali susitarti dėl naujų politinių priemonių ir priimti reikiamus sprendimus, reikalingus naujiems iššūkiams įveikti.

7.7.5 Galiausiai EESRK pabrėžia, kad konkurencijos politikos negalima laikyti savarankišku tikslu, ji yra visavertė Europos Komisijos veiklos dalis⁽²⁹⁾.

Siekdamas veiklos skaidrumo Komitetas 2007 m. rugsėjo 27–28 d. savo rūmuose surengė konferenciją tema „2007 m. Tarpvyriausybinių konferencija: organizuota pilietinė visuomenė turi tarti žodį dėl Europos ateities“, kurioje buvo aktyviai dalyvaujama.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto

pirmininkas

Dimitris DIMITRIADIS

⁽²⁶⁾ Visų pirma *Gazprom* ir *Sonatrach*.

⁽²⁷⁾ Neelie Kroes, „*More competitive energy markets: building on the findings of the sector inquiry to shape the right policy solution*“, 2007 m. rugsėjo 19 d., Briuselis.

⁽²⁸⁾ Šiuo adresu galima rasti minėtoje plenarinėje sesijoje priimtų nuomonių santrauką:
http://www.eesc.europa.eu/activities/press/summaries_plenaries/2007/grf_ces83-2007_d_lt.pdf.

⁽²⁹⁾ 2007 m. gruodžio 3 d. valstybių narių vyriausybės atstovų konferencijos priimta Lisabonos strategiją galima rasti šiuo adresu:
<http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/cg00014.lt07.pdf>